Universitätsbibliothek Paderborn

Conciliorvm Omnivm Generalivm Et Provincialivm Collectio Regia

Ab anno CCCXLVII. ad annum CCCCI.

Parisiis, 1644

Altera Editio Qvrorvmdam Capitvlorvm Concilii Carthaginensis III. ex codice Canonum desumpta.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15256

Visual Library

ANNO CHRISTI 397.

L.

Aurelius epiſcopus dixit : Quoniam igitur vniuerſa arbitror fuiſſe tractata, ſi omnia cum animo veſtro conuenerunt, ſermone veſtro cuncta roborate. Vniuerſi epiſcopi dixerunt : Omnibus hæc placuerunt, & hæc noſtra ſubſcriptione firmamus. Et ſubſcripſerunt : Aurelius epiſcopus eccleſiæ Carthaginenſis, huic decreto conſenſi, & relecto ſubſcripſi. Epigonius epiſcopus Bullenſis regionis, ſubſcripſi. Auguſtinus epiſcopus plebis Hipponæ Regienſis, ſubſcripſi. Similiter & omnes epiſcopi, quadraginta quatuor numero, ſubſcripſerunt. Codex Can. c. 32.

ALTERA EDITIO QVORVMDAM CAPITVLORVM

CONCILII CARTHAGINENSIS III.

ex codice Canonum deſumpta.

Ὥστε ἀπὸ Τριπόλεως ἕνα ἐπίσκοπον εἰς τοποτηρησίαν ἐλθεῖν· καὶ ὥστε τὸν πρεσβύτερον ἐκεῖσε ἀπὸ πέντε ἀκούεσθαι ἐπισκόπων.

Vt de Tripoli vnus epiſcopus in legationem veniat : & vt preſbyter ibidem a quinque epiſcopis audiatur.

ιδʹ.

ΟΜΟΙΩΣ ἤρεσεν ἀπὸ Τριπόλεως, διὰ τὴν τῆς χώρας ἔνδειαν, ἕνα ἐπίσκοπον εἰς τοποτηρησίαν ἐλθεῖν, καὶ ἵνα ὁ πρεσβύτερος ἐκεῖσε ἀπὸ πέντε ἀκούηται ἐπισκόπων· καὶ ὁ διάκονος ἀπὸ τριῶν, ὡς ἀνώτερω εἴρηται· τοῦ ἰδίου αὐτοῦ δῆλον ὅτι ἐπισκόπου προκαθημένου.

XIV.

ITEM placuit de Tripoli, propter inopiam prouinciæ, vt vnus epiſcopus in legationem veniat, & vt ibi preſbyter a quinque audiatur epiſcopis, & diaconus a tribus, vt ſuperius memoratum eſt, proprio epiſcopo reſidente. Carthag. 3. cap. 2.

ANNO CHRISTI 397.

De diuerſis ordinibus eccleſiæ ſeruientibus: vt ſi quis in cauſam criminis incurrerit, & abnuerit iudiciū eccleſiaſticum, debeat periclitari: & vt filii ſacerdotum ſpectacula ſæcularia non adeant.

Περὶ διαφόρων τάξεων τῇ ἐκκλησίᾳ δουλευουσῶν· ὥστε ἐάν τις εἰς ἐγκληματικὸν πρᾶγμα περιπέσῃ, καὶ παραιτήσηται τὸ ἐκκλησιαστικὸν δικαστήριον, ὀφείλειν τὸν τοιοῦτον κινδυνεύειν· καὶ ὥστε τὰ τέκνα τῶν ἱερέων κοσμικοῖς θεωρίοις μὴ προσιέναι.

XV.

Carthag. 3. cap. 9. Item placuit, vt quiſquis epiſcoporum, preſbyterorum, & diaconorum, ſeu clericorū, cum in eccleſia ei fuerit crimen inſtitutum, vel ciuilis cauſa fuerit commota, ſi relicto eccleſiaſtico iudicio, publicis iudiciis purgari voluerit, etiam ſi pro ipſo fuerit prolata ſententia, locum ſuum amittat; & hoc in criminali actione: in ciuili vero perdat quod euicit, ſi locum ſuum obtinere maluerit. Carthag. 3. cap. 10. Hoc etiam placuit, vt a quibuſcumque iudicibus eccleſiaſticis ad alios iudices eccleſiaſticos, vbi eſt maior auctoritas, fuerit prouocatum: non eis obſit, quorum fuerit ſoluta ſententia, ſi conuinci non potuerint, vel inimico animo iudicaſſe, vel aliqua cupiditate aut gratia deprauati. Sane ſi ex conſenſu partium electi fuerint iudices, Carthag. 3. cap. 11. etiam a pauciore numero quam conſtitutum eſt, non liceat prouocari: & vt filii ſacerdotum ſpectacula ſæcularia non exhibeant, ſed nec ſpectent: licet hoc ſemper Chriſtianis omnibus interdictū ſit, & vbi blaſphemiæ ſunt, non accedant.

ιε΄.

Ὁμοίως ἤρεσεν, ἵνα ὅστις δήποτε τῶν ἐπισκόπων ἢ πρεσβυτέρων ἢ διακόνων ἢ κληρικῶν, πράγματος αὐτοῦ ἐγκληματικοῦ ἢ πολιτικοῦ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ κινουμένου, ἐὰν παραιτούμενος τὸ ἐκκλησιαστικὸν δικαστήριον, δημοσίοις θελήσῃ καθαρθῆναι δικαστηρίοις· κἂν ὑπὲρ αὐτοῦ ἡ ψῆφος ἐκφωνηθῇ, ὅμως τὸν ἴδιον τόπον ἀπολέσῃ· καὶ τοῦτο μὲν ἐπὶ τοῦ ἐγκληματικοῦ· ἐπὶ δὲ πολιτικοῦ, ἀπολέσῃ τὸ εἰς ὃ ἐνίκησεν, ἐὰν τὸν ἴδιον τόπον θελήσῃ κατέχειν. καὶ τοῦτό γε μὴν ἤρεσεν, ὥστε ἐὰν ἀπὸ οἱωνδήποτε δικαστῶν ἐκκλησιαστικῶν ἐπὶ ἄλλους δικαστὰς ἐκκλησιαστικοὺς ἔχοντας μείζονα τὴν αὐθεντίαν ἔκκλητος γένηται, μηδὲν βλάπτειν τούτους ὧν ἡ ψῆφος λύεται, ἐὰν ἐλεγχθῆναι μὴ δυνηθῶσιν, ἢ κατ' ἔχθραν ἢ κατὰ προσπάθειαν δεδικακέναι, ἢ τινι χάριτι ὑποφθαρῆναι. ἐὰν δὲ κατὰ συναίνεσιν τῶν μερῶν ἐπιλεχθῶσιν οἱ δικασταί, εἰ καὶ ὀλιγώτεροι ἔσονται τῶν ὁρισθέντων, μὴ ἐξεῖναι ἐκκαλεῖσθαι· καὶ ὥστε τὰ τέκνα τῶν ἱερέων θεώρια κοσμικὰ μὴ ἐκτελεῖν, μηδὲ θεωρεῖν. τοῦτο δὲ πᾶσι τοῖς χριστιανοῖς ἀεὶ κεκήρυκται, ὥστε ὅπου βλασφημίαι εἰσί, μὴ προσιέναι.

ANNO CHRISTI 397.

Ὥστε μηδένα ἐπίσκοπον ἢ πρεσβύτερον ἢ διάκονον ἐκλήψιν τινὰ λαμβάνειν· καὶ ὥστε τοὺς ἀναγνώστας γαμετὰς λαμβάνειν· καὶ ἵνα οἱ κληρικοὶ γυναικῶν ἀπέχωνται· καὶ ποίῳ δεῖ καιρῷ ἢ αὐτοὺς, ἢ τὰς παρθένους καθιεροῦσθαι.

Vt nullus epiſcopus, presbyter, & diaconus conductor exiſtat: & vt lectores vxores accipiant, & clerici abſtineant ab vſuris: & quo tempore vel ipſi, vel virgines conſecrentur.

ιϛ'.

Ὁμοίως ἤρεσεν ἵνα ἐπίσκοποι καὶ πρεσβύτεροι καὶ διάκονοι, ἐκλήπτορες μὴ γίνωνται, ἢ προκουράτωρες, μηδὲ ἐκ τινος αἰσχροῦ ἢ ἀτίμου πράγματος τροφὴν ποριζῶνται· ὀφείλουσι γὰρ ἀποβλέψαι εἰς τὸ γεγραμμένον· οὐδεὶς στρατευόμενος τῷ θεῷ, ἐμπλέκει ἑαυτὸν πράγμασι κοσμικοῖς. ἤρεσεν, ὥστε τοὺς ἀναγνώστας εἰς τὸν καιρὸν τῆς ἥβης ἐρχομένους, ἀναγκάζεσθαι ἢ συμβίους ἀγαγέσθαι, ἢ ἐγκράτειαν ὁμολογεῖν. ὁμοίως ἤρεσεν, ἵνα κληρικὸς, ἐὰν χρήματα δῷ ἐν χρήσει, τὰ χρήματα λάβῃ· ἐὰν εἶδος, ὅσον δέδωκε, λάβῃ. καὶ ἵνα πρὸ τῶν εἰκοσιπέντε ἐνιαυτῶν, μήτε διάκονοι χειροτονῶνται· ἀλλὰ οἱ ἀναγνῶσται τὸν δῆμον μὴ προσκυνῶσιν.

XVI.

Item placuit, vt epiſcopi presbyteri, & diaconi non ſint conductores, aut procuratores, neque vllo turpi negotio & inhoneſto victum quærant, quia reſpicere debent ſcriptum eſſe: *Nullus militans Deo, implicat ſe negotiis ſæcularibus*. Item placuit vt lectores, cum ad annos pubertatis peruenerint, cogantur aut vxores ducere, aut continentiam profiteri. Item placuit, vt clericus, ſi commodauerit pecuniam, pecuniam accipiat: ſi ſpeciem, quantum dederit accipiat: & vt ante XXV. annos ætatis nec diaconi ordinentur, nec virgines conſecrentur; & vt lectores populum non ſalutent.

Carthag. 5. cap. 15.
2. Timoth. 2.
Carthag. 5. cap. 19.
Carthag. 3. cap. 16.

Ὥστε ἑκάστην ἐπαρχίαν διὰ τὸ μακροδαπὲς πρωτεύοντα ἔχειν ἴδιον.

Vt vnaquæque prouincia propter longinquitatem, primatem habeat proprium.

ιζ'.

Ἤρεσεν ἵνα ἡ Μαυριτανία Σιτιφένσης, ὡς ᾔτησε, τὸν πρωτεύοντα τῆς Νουμιδικῆς χώρας, ἧς τινος ἐκ τῆς συνόδου κεχώρισται, ἴδιον ἔχῃ πρωτεύοντα· συναινέσει πάντων τῶν πρωτευόντων τῶν Ἀφρικανῶν ἐπαρχιῶν, καὶ πάντων ἐπισκόπων, διὰ τὸ μακροδαπὲς, ἔχειν ἐπετράπη.

XVII.

Placuit, vt Mauritania Sitiphenſis, vt poſtulauit, primatem prouinciæ Numidiæ, ex cuius cœtu ſeparatur, vt ſuum habeat primatem: quem conſentientibus omnibus primatibus prouinciarum Africanarum, vel omnibus epiſcopis, propter longinquitatem habere permiſſa eſt.

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

Si quis clericus ordinatur, moneri debet constituta ſeruare: & vt corporibus defunctorum eucharistia non detur, nec baptiſma: & vt per ſingulos annos per omnes prouincias ad Concilium metropolitani conueniatur.

Ἐάν τις κληρικὸς χειροτονῆται, ὀφείλει ὑπομιμνήσκεσθαι τοὺς ὅρους φυλάττειν· καὶ ἵνα τοῖς σώμασι τῶν ἀποθανόντων εὐχαριστία μὴ διδῶται, μηδὲ βάπτισμα· καὶ ἵνα καθ' ἕκαστον ἐνιαυτὸν εἰς πάσας τὰς ἐπαρχίας πρὸς σύνοδον τοῦ μητροπολίτου ἔρχωνται.

XVIII.

Carthag. 3. cap. 3. Item placuit, vt ordinatis epiſcopis vel clericis, prius ab ordinatoribus ſuis placita Conciliorum auribus eorum inculcentur: ne ſe aliquid contra ſtatuta Carthag. 3. cap. 6. Concilii feciſſe pœniteat. Item placuit, vt corporibus defunctorum eucharistia non detur: ſcriptum eſt enim: *Accipite & edite*: cadauera autem nec accipere poſſunt, nec edere: & ne iam mortuos homines baptizari faciat preſbyterorum ignauia: pro qua re confirmandum eſt in Carthag. 3. cap. 2. hac ſancta Synodo, vt ſecundum Nicæna ſtatuta, propter cauſas eccleſiaſticas, quæ ad perniciem plebium ſæpe veteraſcunt, ſingulis quibuſque annis Concilium conuocetur, ad quod omnes prouinciæ, quæ primas ſedes habent, de Conciliis ſuis binos, aut quantos delegerint, epiſcopos legatos mittant: vt congregato conuentu plena poſſit eſſe auctoritas.

ιη'.

Ὁμοίως ἤρεσεν, ὥστε χειροτονουμένου ἐπισκόπου ἢ κληρικοῦ, πρότερον ἀπὸ τῶν χειροτονούντων αὐτοὺς τὰ δεδογμένα ταῖς συνόδοις εἰς τὰς ἀκοὰς αὐτῶν ἐνθεῖναι· ἵνα μὴ ποιοῦντες κατὰ τῶν ὅρων τῆς συνόδου μεταμεληθῶσιν. ὁμοίως ἤρεσεν, ἵνα τοῖς σώμασι τῶν τελευτώντων εὐχαριστία μὴ δοθῇ· γέγραπται γὰρ, λάβετε, φάγετε. τὰ δὲ τῶν νεκρῶν σώματα οὐδὲ λαβεῖν δύναται, οὐδὲ φαγεῖν. καὶ ἵνα μὴ τοὺς ἤδη τελευτῶντας βαπτισθῆναι ποιήσῃ ἡ τῶν πρεσβυτέρων ἄγνοια. διὸ βεβαιωτέον ἐστὶν ἐν ταύτῃ τῇ ἁγίᾳ συνόδῳ, ὥστε κατὰ τοὺς ἐν Νικαίᾳ ὅρους διὰ τὰς ἐκκλησιαστικὰς αἰτίας, αἵτινες πολλάκις πρὸς ὄλεθρον τοῦ λαοῦ παλαιοῦνται, καθ' ἕκαστον ἐνιαυτὸν σύνοδον συγκαλεῖσθαι, πρὸς ἣν πάντες οἱ τῶν ἐπαρχιῶν τὰς πρώτας καθέδρας ἐπέχοντες, ἐκ τῶν οἰκείων συνόδων δύο, ἢ καὶ ὅσους ἐπιλέξωνται, ἐπισκόπους τοποτηρητὰς ἀποστείλωσιν· ἵνα ἐν τῇ συναχθείσῃ συνελεύσει πλήρης εἶναι δυνηθῇ ἡ αὐθεντία.

Vt ſi quis epiſcopus accuſatur, ad primatem ipſius prouinciæ cauſa deferatur.

Ὥστε ἐπισκόπου κατηγορουμένου, πρὸς τὸν πρωτεύοντα τῆς αὐτοῦ ἐπαρχίας τὸ πρᾶγμα ἀνενεχθῆναι.

XIX.

Carthag. 3. cap. 7. Aurelius epiſcopus dixit: Quiſquis epiſcoporum accuſatur, ad primatem prouinciæ ipſius cauſam deferat accuſator,

ιθ'.

Αὐρήλιος ἐπίσκοπος εἶπεν· ἐάν τις τῶν ἐπισκόπων κατηγορῆται, παρὰ τοῖς τῆς αὐτοῦ χώρας πρωτεύουσιν ὁ κα-

τήγο-

ANNO CHRISTI 397.

τήγορος ἀναγάγη τὸ πρᾶγμα· καὶ μηδὲ ἀπὸ τῆς κοινωνίας κωλυθῇ ὁ κατηγορούμενος, εἰ μηδ' ἂν πρὸς ἀπολογίαν ἐν τῷ δικαστηρείῳ τῶν ἐπιλεγόντων δικάζειν, γράμμασι προσκληθεὶς, τῇ ὡρισμένῃ ἡμέρᾳ οὐδαμῶς ἀπαντήσοι, τοῦτ' ἐστιν, ἐντὸς προθεσμίας μηνὸς ἀφ' ἧς ἡμέρας φανείη τὰ γράμματα δεξάμενος. ἐὰν δὲ ἀληθεῖς τινας καὶ ἀναγκαστικὰς αἰτίας ἀποδείξῃ τὰς αὐτὸν κωλυσάσας ἀπαντῆσαι πρὸς ἀπολογίαν τῶν κατ' αὐτοῦ προτεθέντων, ἐντὸς ἑτέρου μηνὸς ἀκεραίαν ἐχέτω εὐχέρειαν· μετὰ δὲ τὸν δεύτερον μῆνα μὴ κοινωνήσῃ, ἕως οὗ καθαρὸς ἀποδειχθείη. εἰ δὲ πρὸς σύμπασαν τὴν ἐτησίαν σύνοδον ἀπαντῆσαι μὴ βουληθείη, ἵνα κἂν ἐκεῖ τὸ πρᾶγμα αὐτοῦ περαιωθῇ, αὐτὸς καθ' ἑαυτοῦ τὴν καταδίκης τὴν ψῆφον ἐκπεφωνηκέναι κριθήσεται· ἐν δὲ τῷ καιρῷ ᾧ οὐ κοινωνεῖ, μηδὲ ἐν τῇ ἰδίᾳ ἐκκλησίᾳ, μηδὲ ἐν παροικίᾳ κοινωνήσῃ. ὁ δὲ τούτου κατήγορος, ἐὰν μηδαμοῦ ἀπολειφθείη ἐν αἷς ἡμέραις γυμνάζεται τὰ τοῦ πράγματος, μηδαμῶς κωλυθῇ ἀπὸ τῆς κοινωνίας· ἐὰν δέ ποτε ἐλλείψῃ ἑαυτὸν ὑποσύρας, ἀποκαθισταμένου τῇ κοινωνίᾳ τοῦ ἐπισκόπου, αὐτὸς ἀπὸ τῆς κοινωνίας ἐκβληθῇ ὁ κατήγορος· οὕτως μέντοι, ὡς μὴ εἶναι τὴν εὐχέρειαν αὐτοῦ ἀφαιρεῖσθαι τῆς κατηγορίας τοῦ πράγματος, ἐὰν δυνηθῇ ἀποδεῖξαι κατὰ τὴν προθεσμίαν, οὐχὶ μὴ τεθεληκέναι, ἀλλὰ μὴ δεδυνῆσθαι ἀπαντῆσαι· ἐκείνου δήλου ὄντος, ὡς ἐν τῷ κινεῖσθαι τὰ τοῦ πράγματος ἐν τῷ τῶν ἐπισκόπων δικαστηρείῳ, ἐὰν διαβέβληται τὸ πρόσωπον τοῦ κατηγόρου, μὴ προσδεχθῇ εἰς κατηγορίαν· εἰ μηδ' ἂν ὑπὲρ ἰδίου πράγματος, μὴ μέντοι περὶ ἐκκλησιαστικοῦ, θελήσῃ ἐπιβαλέσθαι.

nec a communione ſuſpendatur, cui crimen intenditur, niſi ad cauſam ſuam dicendam electorum iudicum die ſtatuta literis euocatus minime occurrerit, hoc eſt infra ſpatium menſis, ex ea die, qua eum literas accepiſſe conſtiterit. quod ſi aliquas veras neceſſitatis cauſas probauerit, quibus eum occurrere non potuiſſe manifeſtum ſit, cauſæ dicendæ intra alterum menſem integram habeat facultatem; verum tam diu poſt menſem ſecundum non communicet, donec purgetur. Si autem ad Concilium vniuerſale anniuerſarium occurrere noluerit, vt vel ibi cauſa eius terminetur: ipſe in ſe damnationis ſententiam dixiſſe iudicetur, tempore ſane, quo non communicat, nec in ſua eccleſia vel parœcia communicet. Accuſator autem eius, ſi nunquam diebus cauſæ dicendæ defuerit, a communione non remoueatur: ſi vero aliquando defuerit ſubtrahens ſe, reſtituto in communione epiſcopo, ipſe remoueatur a communione accuſator: ita tamen, vt nec ipſi adimatur facultas cauſæ peragendæ, ſi ſe ad diem occurrere non noluiſſe, ſed non potuiſſe probauerit. Placuit illud vero, vt cum agere cœperit in epiſcoporum iudicio, ſi fuerit accuſatoris perſona culpabilis, ad arguendum non admittatur, niſi proprias cauſas, non tamen eccleſiaſticas, aſſerere voluerit.

De preſbyteris, vel clericis accuſatis.

XX.

Cartha. III. cap. 8. Si autem preſbyteri vel diaconi fuerint accuſati, adiuncto ſibi ex vicinis locis cum proprio epiſcopo, legitimo numero collegarum, quos ab eodem accuſati petierint, id eſt vna ſecum in preſbyteri nomine ſex, in diaconi tres, ipſorum cauſam diſcutiant, eadem dierum & dilationum, & a communione remotionum, & diſcuſſione perſonarum inter accuſatores & eos qui accuſantur, forma ſeruata. Reliquorum autem clericorum cauſas etiam ſolus epiſcopus loci agnoſcat, & finiat.

Περὶ πρεσβυτέρων καὶ κληρικῶν κατηγορουμένων.

κ΄.

Ἐὰν δὲ πρεσβύτεροι ἢ διάκονοι κατηγορηθῶσι, προσζευγνυμένου τοῦ νομίμου ἀριθμοῦ τῶν ἐκ τῆς πλησιαζούσης τοποθεσίας αἱρετικῶν ἐπισκόπων, οὓς οἱ κατηγορούμενοι αἰτήσονται· τοῦτ' ἔστιν, ἐπ' ὀνόματι τοῦ πρεσβυτέρου ἕξ, καὶ τοῦ διακόνου τριῶν· σὺν τούτοις αὐτὸς ὁ ἴδιος τῶν κατηγορουμένων ἐπίσκοπος τὰς αἰτίας αὐτῶν ἐξετάσει, τοῦ αὐτοῦ τῶν ἡμερῶν καὶ ὑπερθέσεων καὶ ἐξετάσεων καὶ προσώπων μεταξὺ τῶν κατηγορούντων καὶ κατηγορουμένων * τύπου φυλαττομένου. τῶν δὲ λοιπῶν κληρικῶν τὰς αἰτίας καὶ μόνος ὁ ἐντόπιος ἐπίσκοπος διαγνῷ καὶ περατώσει.

Vt filii clericorum in matrimonio non iungantur hæreticis.

XXI.

Cartha. III. cap. 12. Iterum placuit vt filii clericorum gentilibus, vel hæreticis, matrimonio non iungantur.

Ὥστε τὰ τέκνα τῶν κληρικῶν ἐν συνοικεσίῳ μὴ συνάπτεσθαι αἱρετικοῖς.

κα΄.

Ὁμοίως ἤρεσεν, ὥστε τέκνα τῶν κληρικῶν ἐθνικοῖς ἢ αἱρετικοῖς γαμικῶς μὴ συνάπτεσθαι.

Vt epiſcopi vel clerici in eos qui non ſunt catholici, nihil conferant.

XXII.

Cartha. III. cap. 13. Et vt in eos qui catholici Chriſtiani nõ ſunt, etiam ſi conſanguinei fuerint, per donationes rerum ſuarum epiſcopi vel clerici nihil conferant.

Ὥστε τοὺς ἐπισκόπους καὶ τοὺς κληρικοὺς μηδένα συνεισάγειν τοῖς μὴ ὀρθοδόξοις χριστιανοῖς, εἰ καὶ συγγενεῖς ἔτι μὴν ὦσιν.

κβ΄.

Μηδὲν διὰ δωρεᾶς τῶν οἰκείων πραγμάτων, ὡς εἴρηται, τοὺς ἐπισκόπους ἢ κληρικοὺς τούτοις συνεισάγειν.

Vt epiſcopi trans mare non proficiſcantur.

XXIII.

Cartha. III. cap. 28. Item, vt epiſcopi trans mare non proficiſcantur, niſi conſulto primæ ſedis epiſcopo ſuæ cuiuſque prouinciæ: vt ab eo præcipue poſſint ſumere formatam vel commendationem.

Ὥστε τοὺς ἐπισκόπους πέραν θαλάσσης μὴ ἀποδημεῖν.

κγ΄.

Ὁμοίως ἐπίσκοποι πέραν θαλάσσης μὴ ἀποδημείτωσαν, εἰ μὴ μετὰ ψηφίσματος τοῦ πρώτης καθέδρας τοῦ ἰδίου ἑκάστης χώρας ἐπισκόπου· τοῦτ' ἔστιν, εἰ μὴ ἀπ' αὐτοῦ τοῦ πρωτεύοντος κατ' ἐξαίρετον λάβῃ τὴν, ἥτις λέγεται ἀπολυτική, τετυπωμένην ἤτοι παράθεσιν.

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

ANNO CHRISTI 397.

Ὥστε ἐκτὸς τῶν κανονικῶν γραφῶν, μηδὲν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἀναγινώσκεσθαι.

κδ´.

Ὁμοίως, ἵνα ἐκτὸς τῶν κανονικῶν γραφῶν, μηδὲν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἀναγινώσκηται, ἐπ᾽ ὀνόματι θείων γραφῶν. εἰσὶ δὲ αἱ κανονικαὶ γραφαὶ, τοῦτ᾽ ἔστι, Γένεσις, Ἔξοδος, Λευιτικὸν, Ἀριθμοὶ, Δευτερονόμιον, Ἰησοῦς ὁ τοῦ Ναυῆ, Ῥοὺθ, Κριταὶ, τῶν βασιλειῶν τέσσαρες, τῶν παραλειπομένων βίβλοι δύο, Ἰὼβ, Ψαλτήριον, Σολομῶνος βίβλοι πέντε, τῶν προφητῶν βίβλοι δώδεκα, Ἠσαΐας, Ἱερεμίας, Ἰεζεκιὴλ, Δανιὴλ, Τωβίας, Ἰουδὶθ, Ἐσθήρ. Ἔσδρου βίβλοι δύο. Τῆς νέας διαθήκης, εὐαγγέλια τέσσαρα, πράξεων ἀποστόλων βίβλος μία, ἐπιστολαὶ Παύλου δεκατέσσαρες, Πέτρου ἀποστόλου δύο, Ἰωάννου ἀποστόλου τρεῖς, Ἰακώβου ἀποστόλου μία, Ἰούδα ἀποστόλου μία. Ἀποκάλυψις Ἰωάννου, βίβλος μία. τοῦτο δὲ τῷ ἀδελφῷ καὶ συλλειτουργῷ ἡμῶν Βονιφατίῳ καὶ τοῖς ἄλλοις τῶν αὐτῶν μερῶν ἐπισκόποις, πρὸς βεβαίωσιν τοῦ προκειμένου κανόνος γνωρισθῇ, ἐπειδὴ παρὰ τῶν πατέρων ταῦτα ἐν ἐκκλησίᾳ ἀναγνωστέα παρελάβομεν.

Vt præter ſcripturas canonicas nihil in eccleſia legatur.

XXIV.

Item placuit vt præter ſcripturas canonicas nihil in eccleſia legatur ſub nomine diuinarum ſcripturarum. Sunt autem canonicæ ſcripturæ, id eſt, Geneſis, Exodus, Leuiticus, Numeri, Deuteronomium, Ieſus Naue, Iudices, Ruth, Regum libri IV. Paralipomenon libri II. Iob, Pſalterium, Salomonis libri V. Libri XII. prophetarum, Iſaias, Ieremias, Ezechiel, Daniel, Tobias, Iudith, Eſther, Eſdræ libri II. Machabæorum libri II. Noui teſtamenti, Euangeliorum libri IV. Actuum apoſtolorum liber I. Epiſtolæ Pauli XIV. Petri apoſtoli epiſtolæ II. Ioannis apoſtoli III. Iacobi apoſtoli I. Iudæ apoſtoli I. Apocalypſis Ioannis apoſtoli liber I. Hoc etiam fratri & conſacerdoti noſtro Bonifacio, vel aliis earum partium epiſcopis, pro confirmando iſto Canone innoteſcat, quia a patribus iſta accepimus in eccleſia legenda. Cartha. III. cap. 47.

Περὶ ἐπισκόπων καὶ τῶν ἑπομένων τάξεων τῶν τὰ ἅγια μυστήρια ψηλαφουσῶν, ἤρεσεν ἀπὸ γυναικῶν ἐγκρατεύεσθαι.

κε´.

Αὐρήλιος ἐπίσκοπος εἶπεν· προστίθημι ἀδελφοὶ τιμιώτατοι πρὸς τούτοις, ἐν τῷ διαφέρεσθαι ἕνεκεν ἐγκρατείας τῆς περὶ τὰς ἰδίας γυναῖκας τινῶν τῶν κληρικῶν, ἐξαιρέτως ἀναγνωστῶν, τὸ καὶ ἐν διαφόροις συνόδοις βεβαιωθὲν ὥστε τοὺς ὑποδιακόνους τοὺς τὰ ἱερὰ

De epiſcopis, vel ſequentibus ordinibus, qui ſacroſancta myſteria contrectant, placuit ab vxoribus contineri.

XXV.

Aurelius epiſcopus dixit: Addimus fratres cariſſimi præterea, cum de quorumdam clericorum, quamuis lectorum, erga vxores proprias incontinentia referretur, placuit, quod & in diuerſis Conciliis firmatum eſt, vt ſubdiaconi, qui ſacra myſteria Carthag. V. cap. 3.

contrectant, & diaconi, & preſbyteri, ſed & epiſcopi ſecundum priora ſtatuta etiam ab vxoribus ſe contineant, vt tamquam non habentes videantur eſſe: quod niſi fecerint, ab eccleſiaſtico remoueantur officio. Ceteros autem clericos ad hoc non
Cartha. III. cap. 10. cogi, niſi maturiori ætate. Ab vniuerſo Concilio dictum eſt: Quæ veſtra ſâctitas eſt iuſte moderata, & ſancta, & Deo placita ſunt, confirmamus.

μυστήρια ψηλαφῶντας, καὶ τοὺς διακόνους καὶ πρεσβυτέρους, ἀλλὰ καὶ ἐπισκόπους, κατὰ τοὺς ἰδίους ὅρους καὶ ἐκ τῶν συμβίων ἐγκρατεύεσθαι, ἵνα ὡς μὴ ἔχοντες ὦσιν· ὅπερ εἰ μὴ ποιήσωσι, τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἀποκινηθῶσι καθήκοντος. τοὺς δὲ λοιποὺς κληρικοὺς πρὸς τοῦτο μὴ ἀναγκάζεσθαι, εἰ μὴ ἐν πρεσβεβηκυίᾳ ἡλικίᾳ. ἀπὸ πάσης ἐλέχθη συνόδου· ἅπερ ἡ ὑμετέρα ἁγιωσύνη δικαίως ἐρύθμισεν, ἱεροπρεπῆ ὄντα καὶ θεάρεστα βεβαιοῦμεν. Anno Christi 397.

Vt res eccleſiæ nemo diſtrahat.

Ὥστε μὴ ὑπό τινος διασπᾶσθαι τὰ τῆς ἐκκλησίας πράγματα.

XXVI.

Carthag. V. cap. 4. Item placuit, vt rem eccleſiæ nemo vendat: quod ſi reditus non habet, & aliqua nimia neceſſitas cogit, hoc inſinuandum eſſe primati prouinciæ ipſius, vt cum ſtatuto numero epiſcoporum, vtrum faciendum ſit, arbitretur. Quod ſi tanta vrget neceſſitas eccleſiæ, vt non poſſit ante conſulere; ſaltem vicinos teſtes conuocet epiſcopos, curans ad Concilium omnes referre ſuę eccleſię neceſſitates: quod ſi non fecerit, reus Deo & Concilio venditor, honore amiſſo, teneatur.

κϛ΄.

Ὁμοίως ἤρεσεν, ἵνα πρᾶγμα ἐκκλησιαστικὸν μηδεὶς πιπράσκῃ· ὅπερ πρᾶγμα ἐὰν προσόδους μὴ ἔχῃ, καὶ πολλή τις ἐπείγῃ ἀνάγκη, τοῦτο ἐμφανίζεσθαι τῷ προεστῶτι τῆς αὐτῆς ἐπαρχίας, καὶ μετὰ τοῦ ὡρισμένου ἀριθμοῦ τῶν ἐπισκόπων βουλεύεσθαι, τί δεῖ πρᾶξαι. εἰ δὲ τοσαύτη ἐπείγει ἀνάγκη τῆς ἐκκλησίας, ὡς μὴ δύνασθαι πρὸ τοῦ πωλεῖν βουλεύεσθαι, καὶ τοὺς γειτνιῶντας εἰς μαρτυρίαν καλέσῃ ὁ ἐπίσκοπος, φροντίδα ποιούμενος τοῦ ἀποδεῖξαι τῇ συνόδῳ πάσας τὰς συμβάσας τῇ ἐκκλησίᾳ αὐτοῦ περιστάσεις· ὅπερ εἰ μὴ ποιήσῃ, ὑπεύθυνος τῷ θεῷ καὶ τῇ συνόδῳ φανῇ, καὶ ἀλλότριος τῆς οἰκείας τιμῆς.

Preſbyteri & diaconi in grauiore culpa conuicti, manus impoſitionem, tamquam laici, nequaquam ſuſcipiant.

Πρεσβύτεροι καὶ διάκονοι ἐπὶ βαρυτέρῳ ἁμαρτήματι ἐλεγχθέντες, χειροθεσίαν, ὡς λαϊκοί, μηδαμῶς ὑποδέξωνται.

XXVII.

Carthag. V. cap. 1. Item confirmatum eſt, vt ſi quando preſbyteri vel diaconi in aliqua grauiori culpa conuicti fuerint, qua eos a miniſterio neceſſe ſit remoueri, non eis manus

κζ΄.

Ὁμοίως ἐβεβαιώθη, ὡς ἐάν ποτε πρεσβύτεροι ἢ διάκονοι, ἐπί τινι βαρυτέρᾳ ἁμαρτίᾳ ἐλεγχθῶσι τῇ ἀναγκαίως αὐτοὺς τῆς λειτουργίας ἀποκινούσῃ, μὴ

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ANNO CHRISTI 397.

ἐπιτίθεσθαι αὐτοῖς χεῖρας ὡς μετανοοῦσιν, ἢ ὡς πιστοῖς λαϊκοῖς· μηδὲ ἐπιτρέπεσθαι αὐτοῖς, ὥστε ἀναβαπτιζομένους πρὸς τὸν τοῦ κλήρου βαθμὸν προκόπτειν.

Πρεσβύτεροι καὶ διάκονοι καὶ κληρικοὶ, οἱ ἐν τῷ ἰδίῳ πράγματι ἔκκλητον παρέχοντες ἐπὶ τὰ πέραν τῆς θαλάσσης, εἰς κοινωνίαν μηδαμῶς δεχθῶσιν.

κη'.

Ὁμοίως ἤρεσεν, ἵνα οἱ πρεσβύτεροι καὶ οἱ διάκονοι, καὶ οἱ λοιποὶ κατώτεροι κληρικοὶ, ἐν αἷς ἔχωσιν αἰτίαις, ἐὰν τὰ δικαστήρια μέμφωνται τῶν ἰδίων ἐπισκόπων, οἱ γείτονες ἐπίσκοποι ἀκροάσωνται αὐτῶν, καὶ μετὰ συναινέσεως τοῦ ἰδίου ἐπισκόπου, τὰ μεταξὺ αὐτῶν διαθῶσιν οἱ προσκαλούμενοι δι' αὐτῶν ἐπίσκοποι. διὸ εἰ καὶ περὶ αὐτῶν ἔκκλητον παρέχειν νομίσωσι, μὴ ἐκκαλέσωνται εἰς τὰ πέραν τῆς θαλάσσης δικαστήρια, ἀλλὰ πρὸς τοὺς πρωτεύοντας τῶν ἰδίων ἐπαρχιῶν, ὡς καὶ περὶ τῶν ἐπισκόπων πολλάκις ὥρισται. οἱ δὲ πρὸς περαματικὰ δικαστήρια ἐκκαλούμενοι, παρ' οὐδενὸς ἐν τῇ Ἀφρικῇ δεχθῶσιν εἰς κοινωνίαν.

Εἴ τις ἀπὸ κοινωνίας ὢν, πρὸ τοῦ ἀκουσθῆναι κοινωνῆσαι τολμήσοι, αὐτὸς καθ' ἑαυτοῦ τὴν καταδίκην προήγαγεν.

κθ'.

Ὁμοίως ἤρεσε συμπάσῃ τῇ συνόδῳ, ἵνα ὁ διὰ ῥαθυμίαν αὐτοῦ ἀπὸ κοινωνίας γενόμενος, εἴτε ἐπίσκοπος, εἴτε οἱοσδήποτε κληρικὸς, ἐὰν ἐν τῷ καιρῷ τῆς ἀκοινωνησίας αὐτοῦ, πρὸ τοῦ ἀκουσθῆναι, εἰς κοινωνίαν τολμήσοι, αὐτὸς καθ' ἑαυτοῦ τῆς καταδίκης τὴν ψῆφον ἐξενηνοχέναι κριθῇ.

tamquam pœnitentibus, vel tamquam fidelibus laicis, imponatur; neque permittendum, vt rebaptizati ad clericatus gradum promoueantur.

Preſbyteri, diaconi, vel clerici, qui in cauſa ſua ad tranſmarina putauerint appellandum, in communionem minime ſuſcipiantur.

XXVIII.

Item placuit, vt preſbyteri, diaconi, vel ceteri inferiores clerici, in cauſis quas habuerint, ſi de iudiciis epiſcoporum ſuorum queſti fuerint, vicini epiſcopi eos cum conſenſu ſui epiſcopi audiant, & inter eos definiant adhibiti ab eis epiſcopi: quod ſi & ab eis prouocandum putauerint, non prouocent ad tranſmarina iudicia, ſed ad primates ſuarum prouinciarum, aut ad vniuerſale Concilium, ſicut & de epiſcopis ſæpe conſtitutum eſt. Ad tranſmarina autem qui putauerit appellandum, a nullo intra Africam ad communionem ſuſcipiatur.

Mileuitan. II. ſub Innoc. cap. 22.

Si quis excommunicatus ante audientiam communicare præſumpſerit, ipſe in ſe damnationem protulit.

XXIX.

Item placuit vniuerſo Concilio, vt qui excommunicatus fuerit pro ſuo neglectu, ſiue epiſcopus, ſiue quilibet clericus, & tempore excommunicationis ſuæ ante audientiam communionem præſumpſerit, ipſe in ſe damnationis iudicetur protuliſſe ſententiam.

11. quæſt. 3. cap. 9. vbi citatur ſub nomine Concilii Africani: ſed non reperitur niſi in codice Canonum, & refertur in V. Synodo ſeſſione 7. in epiſt. Vigilii papæ.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

De accuſato, vel accuſatore.

XXX.

Item placuit, vt accuſatus vel accuſator in eo loco, vnde eſt ille qui accuſatur, ſi metuit aliquam vim temerariæ multitudinis, locum ſibi eligat proximum, quo non ſit difficile teſtes producere, vbi cauſa finiatur.

Περὶ κατηγοροῦντος ἢ κατηγορουμένου.

λ΄.

Ὁμοίως ἤρεσεν, ἵνα ὁ κατηγορούμενος ἢ ὁ κατήγορος ἐν τῷ τόπῳ, ὅθεν ἐστὶν ὁ κατηγορούμενος, ἐὰν φοβῆται ἀτιμίαν προπετοῦς πολυπληθίας, τόπον ἑαυτῷ ἐπιλέξηται ἔγγιστα, ἐν ᾧ οὐκ ἔστιν αὐτῷ δυσχέρεια μάρτυρας προσκομίσαι, ἔνθα τὸ πρᾶγμα περατοῦται.

Si qui clerici ab epiſcopis ſuis promoti contempſerint, nec illic maneant, vnde recedere noluerunt.

Ἐάν τινες κληρικοὶ ἐκ τῶν ἰδίων ἐπισκόπων προβιβαζόμενοι καταφρονῶσι, μηδὲ ἐκεῖ μείνωσιν, ὅθεν ἀναχωρῆσαι οὐκ ἠθέλησαν.

XXXI.

Item placuit, vt quicumque clerici, vel diaconi pro neceſſitatibus eccleſiarum non obtemperauerint epiſcopis ſuis, volentibus eos ad honorem ampliorem in ſua eccleſia promouere, nec illic miniſtrent in gradu ſuo, vnde recedere noluerunt.

λα΄.

Ὁμοίως ἤρεσεν, ἵνα οἱοιδήποτε κληρικοὶ καὶ διάκονοι, ἐὰν μὴ πειθαρχῶσι τοῖς ἐπισκόποις αὐτῶν βουλομένοις διά τινας ἀναγκαστικὰς αἰτίας τῶν ἐκκλησιῶν αὐτῶν, τούτους πρὸς μείζονας ἀναβιβάζειν τιμὰς ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ αὐτῶν, μηδὲ ἐν ἐκείνῳ τῷ βαθμῷ διακονήσουσιν, ἐξ οὗ ἀναχωρῆσαι οὐκ ἠθέλησαν.

Si quis clericorum pauper promotus in ordine, poſtea habuerit aliquid, eccleſiæ poteſtati ſubiaceat.

Ἐάν τις τῶν κληρικῶν πενιχρὸς προκόψας εἴς τινα τάξιν κτήσηταί τι ποτε, ὑποκεῖσθαι τῇ ἐξουσίᾳ τῶν ἐπισκόπων.

XXXII.

Cartha.III. c. 49. & 12. quæſt.3.c.1.

Item placuit, vt epiſcopi, preſbyteri, diaconi, vel quicumque clerici, qui nihil habentes ordinantur, & tempore epiſcopatus vel clericatus ſui, agros vel quæcumq; prædia nomine ſuo comparant, tamquam rerum dominicarum inuaſionis crimine teneantur: niſi admoniti in eccleſiam eadem ipſa contulerint. Si autem ipſis proprie aliquid liberalitate alicuius, vel ſucceſſione cognationis obuenerit, faciant

λβ΄.

Ὁμοίως ἤρεσεν, ἵνα ἐπίσκοποι, πρεσβύτεροι, διάκονοι, ἢ καὶ οἱοιδήποτε κληρικοὶ οἱ μηδὲν ἔχοντες, ἐὰν προκόψαντες τῷ καιρῷ τῆς ἐπισκοπῆς ἢ τῆς κληρώσεως αὐτῶν, ἀγροὺς ἢ οἱαδήποτε χωρία ἐπ' ὀνόματι αὐτῶν ἀγοράσωσιν, ἵνα ὡς κατὰ δεσποτικῶν πραγμάτων ἔφοδον πεποιηκότες, ἐνέχωνται, εἰ μὴ ἄρα λοιπὸν ὑπομνησθέντες, τῇ ἐκκλησίᾳ ταῦτα εἰσκομίσωσιν. ἐὰν δὲ εἰς αὐτοὺς κυρίως φιλοτιμία τινὸς ἢ διαδοχὴ συγγενείας περιέλθῃ, ἐξ αὐτῶν ποιήσωσιν ὃ ἔχει ἡ πρόθεσις αὐτῶν.

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

ANNO CHRISTI 397.

ἐὰν δὲ καὶ μετὰ τὸ προσθέσθαι εἰς τοὐπίσω μεταστραφῶσι, τῆς ἐκκλησιαστικῆς τιμῆς ἀνάξιοι, ὡς ἀδόκιμοι, κριθῶσιν.

inde, quod eorum propoſito congruit: quod ſi a ſuo propoſito retrorſum exorbitauerint, honore eccleſiaſtico indigni, tamquam reprobi, iudicentur.

Ὥστε πρεσβυτέροις πράγματα τῆς ἐκκλησίας ἐν ᾗ καθιέρωνται, μὴ πιπράσκειν· καὶ ὥστε μηδενὶ ἐπισκόπῳ ἐξεῖναι πράγματι καταχρῆσθαι τοῦ τίτλου τῆς ἐκκλησιαστικῆς ματρικος.

Vt preſbyteri rem eccleſiæ, in qua ſunt conſtituti, non vendant: & nulli epiſcopo liceat rem tituli matricis eccleſiæ vſurpare.

λγ΄.

Ὁμοίως ἤρεσεν, ὥστε τοὺς πρεσβυτέρους παρὰ γνώμην τῶν ἰδίων αὐτῶν ἐπισκόπων πράγματα μὴ πιπράσκειν τῆς ἐκκλησίας, ἐν ᾗ καθιέρωνται· ὃν τρόπον καὶ τοῖς ἐπισκόποις οὐκ ἔξεστι πιπράσκειν χωρία τῆς ἐκκλησίας, ἀγνοούσης τῆς συνόδου, ἢ τῶν ἰδίων πρεσβυτέρων. μὴ οὔσης τοίνυν ἀνάγκης, μηδὲ ἐπισκόπῳ ἐξεῖναι καταχρήσασθαι πράγματι ἐκ τοῦ τίτλου τῆς ἐκκλησιαστικῆς ματρικος.

XXXIII.

Item placuit, vt preſbyteri non vendant rem eccleſiæ, vbi ſunt conſtituti, neſcientibus epiſcopis ſuis; quomodo & epiſcopis non licet vendere prædia eccleſiæ, ignorante Concilio, vel preſbyteris ſuis. Non habente ergo neceſſitatem, nec epiſcopo liceat matricis eccleſiæ rem tituli ſui vſurpare. 12. quæſt. 2. cap. 51.

CAPITVLA NVMERO QVINQVE,

ex Gratiano & aliis deſumpta, quæ ſcribuntur eſſe vel alicuius Concilii Carthaginenſis, vel Africani: verumtamen non ſatis certum eſt, an ſint Concilii primi, vel ſecundi, vel tertii, &c.

PRIMVM.

Non eſt aliquid exigendum ab his, qui infantes ſuos ad baptizandum adducunt.

Placuit vt vnuſquiſque epiſcopus per eccleſias ſuas hoc faciat, vt hi qui infantes ſuos ad baptiſmum offerunt, ſi quid voluntarie pro ſuo voto offerunt, ab eis ſuſcipiatur. Si vero per neceſſitatem paupertatis, aliquid non habeant quod offerant, nullum eis pignus violenter * trahatur a clericis. Nam multi pauperes hoc timentes, filios ſuos a baptiſmo retrahunt. Quidam vero dum differuntur, ſi ſine gratia baptiſmi de hac vita receſſerint, neceſſe eſt vt ab illis eorum perditio requiratur, quorum ſpolia pertimeſcentes, a baptiſmi gratia ſe ſubtraxerunt. 1. quæſt. 1. Placuit vt vnuſquiſque.

* abſtrahatur